

Pilipai

Alalaha Nenge Lange Pilipai Mur

¹ Iau Paulus, pe imem nai Timoti mo umume nge Iesus Kristus. Pe mohas ia alalaha nei ke lange NeHalang nena hana mur lochloch nge Pilipai nenge leteria manmanna nge Iesus Kristus, luluch nge hana papalauna mur nenge tenau elele iri pe reria halaunga mur. ² Temere, NeHalang pe Non Soke Iesus Kristus leteria poreke ia imo pe te hemaluche letemo ke atu ke nek.

Paulus Nena Hetalaulaunga

³ E hele urana toto nge NeHalang ak soke nga etue lochloch nenge letek metentene imo. ⁴ Pe nga etue nemur nenge e hetalaulau imo lochloch amo, letek iech manmana. ⁵ E iech toto nge imo iange a halaua iau nga helenga urana toto ngana ana ume, talun nga ume talun ngana ke at heueu nei. ⁶ Ke pomalam, e eteia ke NeHalang i sipona talune ume urana ngana nei nge imo. Pe letek manmanna ke I sipona lape heloloune ume nem ke la het nga etue nenge Iesus Kristus at mule ia.

⁷ Amo lete tu kokoes nge iau, ke pomalam, pengpeng nge iau nge e amneia ke pomai. Nga nei, a tuteu luluch nge iau nga ure urana ngana nenge NeHalang tunge at nge iau, heueu nenge etu nga tuele au ngana pe pule nga etue nenge etu ke epoi tetele pe e hekerkereng ia Iesus na helenga urana toto ngana. ⁸ NeHalang eteia ke iau e hele ke manmanna toto pe lemek taua imo ke pomange Iesus Kristus nge lemene taua imo.

⁹ E teke e hetalaulau amo ke lemo poinga nenge mutemo taua neingamo mur lape puopuo pe puo luluch nga letemo matana ngana mur. ¹⁰ Pomalam, lape a eteia poinga urana ngana pe poreke ngana pe lape ute e nge poreke tu hite imo ero pe mele hottaua poinga poreke ngana e nge imo ero ke la het nga etue nenge Kristus at mule ia. ¹¹ Pe lape a muta toto nga poinga urana ngana mur nenge at pengpeng nge Iesus Kristus. Pe poinga urana ngana nemur tetal heke tote NeHalang ene.

Ute Pele Poi Ele Paulus Hanna Ero

¹² Titik mur pe liliuk mur, a eteia ke nek. Ure meena ngana nenge lohote nge iau nei, halau mene Iesus na helenga urana toto ngana ke songia kikina ngana pe puo ke palaungana toto ol. ¹³ Pe palinga hel ana hana mur nenge tenau ele pele nei pe hulua lochloch, te eteia ke iau, te tamal teua iau nga tuele au ngana iange e umume nge Kristus. ¹⁴ Etu ngak nga tuele au ngana nei hekerkereng ia titik mur leteria ke te matau ero nge te hele hote Non Soke nena helenga.

¹⁵ Hana hel nge iri, saria keke iau ke te teke te mene mulik ke te haliu hot pe hel te poia nga leteria urana ngana. ¹⁶ Iri nenge leteria urana, muteria taua iau pe te eteia nge NeHalang talue iau nga lamai ke e hekerkereng ia Iesus nena helenga urana toto ngana. ¹⁷ Pe iri nenge te poia nga sakeke nem, leteria metene mene iri siporia pe te teke tepoi poreke iau nga etue nenge etu nga tuele au ngana nei. ¹⁸ Nenge teke tepoi ke pomalam, iau e teke ute pele ero. E iech mana nga nem. Ure nenge palaungana toto, ngana koi nei: Hana pe hehei te haliu hote Kristus na helenga urana ngana. Nenge teke te hele ia nga leteria poreke ngana pe nga leteria urana ngana, iau e iech mana nga nem.

Oe, pe lape e iech toto nga hoena pule ¹⁹ iange e eteia ke a halaua iau nga lemo hetalaulaunga. Pe nga halaunga nenga Iesus Kristus opene, lape etu ke epoi tetele mana ol. ²⁰ Pomalam e meia iau ero. E iech pe e kulele utar nge lape lohot. Pe lape eume ke kerkereng nga etue lochloch, ke pomanga heueu nei. Nenge teke etu ke e maulul ma e mete, ume lochloch ngana nenge e popoia, e heto heke Kristus ene ia. ²¹ Nga enau ngak, nenge teke etu ke e maulul etu luluch nge Kristus pe nenge teke e mete, e mene ure urana ngana mur halang. ²² Pe nenge e teke etu ke e maulul kura, lape e umume ia ume urana ngana mur hel pule. Pe nei e eteia ero kura. Kue tei nenge lape e nanas ia? ²³ Ure nai tetak tele ele iau. Nge iau, e teke urana toto nge ela ke etu luluch nge Kristus. ²⁴ Pe nge imo, e teke urana nge etu ke e maulul ke etu luluch nge imo ke e halaua imo. ²⁵ Iau e eteia ke lape etu luluch nge imo ke e halaua imo nga letemo manmanna ngana pe atu ke a iech manmana. ²⁶ Pe lape a iech toto nge Iesus Kristus nga etue nenge ela ke etu luluch nge imo.

A Mes Ke Kerkereng Nga Letemo Manmanna Ngana

²⁷ Ure nenge palaungana toto nenge e teke e heleia, ngana koi nei. Ai ke nek pe a poia ume nemur pe a henanas ia Iesus Kristus na helenga urana toto ngana. Pe e teke e esia imo nga etue nenge ela mule nge imo. Pe nenge teke ela ero, urana nge e longe nge ames ke elle mana pe a purpur kikimo nga lete manmanna ngana, nga Iesus nena helenga urana toto ngana. ²⁸ Pe a mataua lemo ngarang mur ero, amo seilil ke kokoes. Pe nga poinga nei, iri te eteia ke NeHalang lape heporeke iri. Pe imo, NeHalang lape halaua imo. ²⁹ Pe poia imo ke letemo manmanna nge

Iesus Kristus nga i sipona lemene ngana pe a takisia ana melmelenga pule. ³⁰ Nge nike etu luluch nge imo pe a eses ia melmelenga nenge lohot nge iau. Pe heueu nei, ita ul ta amneia ke elle mana ol.

2

Apoi Ke Mange Kristus Pengpeng

¹ Kristus hekerkereng ia letemo lo. Pe lemene taua imo ke letemo ma ke nek lo. Pe Opepengpeng tu luluch nge imo ke a nek hel lo pe letemo mulmule ia imo. ² Iok, a poia iau ke e iech ol. Nga nenge e teke a nanasia poinga nemur: Atu ke letemo elle pe anak hel nge imo, pe a rahita hel ke imo elle mana. ³ Pe poinga nenge a ngailele mele pe atal heke imo, poinga panem poreke toto. Pe a nanasia koi poinga nei: Aau sue imo ke aele sio toto nge pekngamo mur. ⁴ Letemo ia imo toro ero, anau lange mele hel pule.

Iesus Au Sue I Pe NeHalang Tal Heke I

⁵ A rahite letemo tuanin ngana mur ke pomange Iesus Kristus:

⁶ I NeHalang toto

pe tal heke i ke pomange NeHalang ero.

⁷ Iesus Kristus tal sio mene i

pe lohot ke i non pe ume ke halaulaua ita.

⁸ Pe tal sue i pe longo tau mana ke la het nga ana metenga nenge te heon heke i nga manga toto!

⁹ Nga nem mana, NeHalang tal heke tote i

pe tunge ene nenge pingana iuiu nga hulua lochloch eria.

¹⁰ Pomalam, hulua nemur nga tapa pe nga ich

pe nga ich letena lape te longe Iesus ene

2:3: Kal 5:26   2:4: 1Ko 10:24   2:6: Ioa 1:1-2; 17:5   2:7: Ioa 1:14; 2Ko 8:9   2:8: Hip 5:8; 12:2   2:9: Ume 2:33; Epe 1:20-21; Hip 1:3-4   2:10: Rom 14:11

pe te tualou sio sapele lange i.

¹¹ Pe lape hulua lochloch te haliu hote leteria manmanna ngana

ke te teke Iesus Kristus I Non Soke.

Pe hemalmalinga palaungana lange Temene NeHalang.

Atu Ke Nek Ke Pomanga NeHalang Lemene Ngana

¹² Oe atong mur, nga etue nenge etu luluch nge imo, a longo taua iau. Pe heueu nei ol etu ke kangkanga ol, pe lemek ke a longo tau ngamo nem, tu ke kerkereng. A ume ke kerkereng luluch nga mataunga pe loiloinga ke a heulo hote lemo maulinga nge koko.

¹³ Iange NeHalang kokoes ume nga letemo ke lememo taua I lemene ngana pe pule hekerkereng ia imo ke a longo taua. ¹⁴ A poia amo ume lochloch ke nek mana pe a ngunngunu hel pe a hunel ero.

¹⁵ Pomalam lape NeHalang esia poinga poreke ngana e nge imo ero pe atu ke pomanga tutuna mur pengpeng. Pe heueu nei atu luluch nge hana porekreke ngana mur nga ich nei kura. Pe lemek ke atu ke nek ke pomanga NeHalang lemene ngana. Pe apoi ke pomanga lemene nenge tua leme nga kileng au ngana. ¹⁶ Nenge a haliu hote helenga nenga maulinga nge koko. Nenge teke a poi ke pomai, nga etue nenge Kristus at mule, lape e iech toto iange NeHalang ana ume nenge e umume ia nganangana lo.

¹⁷ Letemo manmanna ngana nge Non Soke pomalaka nga lemo tunginga nenge lange I. Pe toinge eik pasiling ke la luluch nga lemo tunginga nemur, lape e iech luluch nge imo. ¹⁸ Pe imo pule a iech luluch nge iau.

Paulus Teke Kulosia Timoti

¹⁹ Pe nga Non Soke Iesus lemene ngana lape e hekule Timoti ke la mule nge imo ke ueiuei mana. Pomalam lape hekerkereng mule letek nga etue nenge at mule pe nene imo at nge iau. ²⁰ Pe mele e poi ke mange Timoti ero. I letena tau tote imo ke teke lape hetakile imo ke nek toto. ²¹ Hulua leteria tu mana nga aria ume mur, pe nga Iesus Kristus ana ume, leteria ia ero. ²² Pe imo a eteia lo ke Timoti i non nge urana. Ana non poi ke manga tuk ia toto nenge halaulaua iau ke mo hele hotote Helenga Urana Toto Ngana. ²³ Lape e kulos ia i ke lange imo kura, pe enau ala mana mukam nga ure nenge lape lohohot nge iau. ²⁴ Pe letek manmanna nge Non Soke ke iau pule ela mule nge imo ke ueiuei mana.

Paulus Teke Kulosia Ipatotitus Pule

²⁵ Pe letek unne, e teke urana nge e kulos ia Ipatotitus pule ke lange imo. Iange i poi ke mange iau mana: Letena manmanna nge Iesus pe nanas ia iau ke imem nai mo ume ke elle pe mes ke kerkereng toto nga Non Soke ana ume. Pe imo sipomo a kulos ia i at nge iau ke halaulaua iau. ²⁶ Pe heueu nei letena haka toto ke teke la ke es mule imo. Pe letena tangtang ia imo iange a longe i nge singina haleles. ²⁷ Pe i manmanna toto ke haleles nem mene i ke mete par. Pe NeHalang letentena ia i pe iau pule. Pomalam nau mene lete kolkol palaungana ke meena hit mene iau ero.

²⁸ Ke heueu nei letek haka toto ol ke e kulos mule Ipatotitus lange imo. Pe lape a esia i pe a iech toto pe lape amo lete nenge tu nge iau lape het toto sapele. ²⁹ A naue i pe a heroele i pe a longia i nga lete manmanna ngana nge Non Soke. A heto heke hana nemur nenge te poi ke pomam, ³⁰ iange i, mete par lo nga Kristus ana ume nenge tung teu tote singina ke halau tote iau nga ume nenge imo nakumo ero nge a poia. Pe imo a halaua iau ke pomam ero.

3

Imo Elle Pe Elle A Etei Tote Kristus Ke Nek

¹ Iok titik mur pe liliuk mur, lek helenga hetet lo pe e teke a iech toto nge Non Soke nga lemo tunga luluch nge I. Lek helenga hel ehas sue ke ulolo pe lape ehas sio mule iri. Pe nem, ute pele ero. Iange e teke helenga nemur te halau tote imo ke nek.

² Anau ala amo ke nek toto nge hana nemur nenge te hesalang mana ke te teke te riria singimo. Iange nga riringa nem, te poi ke pomalaka nga kaone hinolo mur.

³ Pe ita, ta poi ke mange iri ero. Ita laka nenge ta mene riringa toto ngana. Iange NeHalang opene halaua ita ke ta heto heke tote I pe ta iech toto iange tatu luluch nge Iesus Kristus. Pe poinga nenge ta rir us nem, letera manmanna sakilil nga poinga nem nge halaua ita ero. ⁴ Pe nenge teke mele ramana kerkereng nge poinga nem halaua tote i, iau laka nakuk toto nge e nanasia kue nemur. ⁵ Iau etak hoe iau ke ak etue iri rahtele mol pe te riria iau. Iange iau, lek nge Israel pe etu teu nga kaleu ramana nenge Pensamin. Pe iau Hipru iange hetak pe temek iri Hipru pe e lohot ke iau paresio iange e nanas tau tote hotonga nenge Moses. ⁶ Pe e menmene kaleu pe e hun lapue NeHalang nena hana mur pe e teke e poia NeHalang ke iech, pomalam e nanas tau tote hotonga mur.

⁷ Ure nemur nenge esis ala hote nem, nga tele ngana e teke ma lape te halaua iau. Pe nei ero ol. E saua iri ke te lasus toto pe e nanas mene Kristus. ⁸ Pe e saua ure nemur mana ero. E saua ure lochloch ke te lasus iange e teke e etei mene Non Soke Iesus Kristus. Pe e eteingak nem urana toto nga ure lochloch ngana nemur. ⁹ Pe etu teu

nge I ol. Pe iau sipok e poia iau ke iau non nge pengpeng nga NeHalang matana ero nenge e nanas tau tote hotonga nenge Moses. Pa nem ero ol. Iau non nge pengpeng nga NeHalang matana iange letek manmanna nge Kristus. Ke nga letek manmanna ngana nem mana, NeHalang poia iau ke iau non nge pengpeng nga matana. ¹⁰ Iau lemek toto ke e teke e etei tote Kristus pe e amnei urume nena kerkerenga nenga maul haka mule ngana. Pe e teke e amneia melmelenga ke mange i ke e mete ¹¹ pe e maul haka mule ke pomange I.

Tanau Langa Utar Toto Nenge Lape Ta Mene

¹² Pe ure nemur te lohot nge iau ero kura. E hele menmene kura. Pe lemek toto ke e teke e mene ure nemur ke pomange Iesus nge mene iau lo. ¹³ Pe titik mur, heueu nei e rahite nga perik ero kura. Pe e teke epoi ke pomai koi: Lape esau sue ure meena ngana mur nenge te poi helele iau pe e song tau mene ure nenge tu nga muka. ¹⁴ Pe lape e songia kikikngak toto ke la e mene iechinga nenge NeHalang iua iau ke ela nga lut nga tapa iange letek manmanna toto nge Iesus Kristus.

¹⁵ Ita lochloch ngana nenge Opepengpeng hemellehe letera matana ngana mur lo, ta naue urelu song hot ngana ke mai koi. Pe nenge teke letem tuanin ngana mur te song hot ke altoto nga ute hel, nem lape NeHalang hemallaha hote lange iong. ¹⁶ Pe kue manmanna ngana nenge ta nananas ia ke at heueu nei, ta hile sio mule ero ol.

¹⁷ Ke titik mur pe liliuk mur, a nanas ia lek poinga mur. Pe pule anau urume iri nenge te nanasia lemepoinga nenge mo poia nga matamo lo. ¹⁸ Iau letek kolkol pe e tang iange e hele lange imo ke kokoes lo, pe heueu nei lape etua tau mule lek helenga nemur pule: Hulua halang

tetu ngaria heueu nei, poia iri siporia ke iri ngarang nge Kristus nga mete ngana nga manga toto. ¹⁹ Nga hoena lape tela nga oan nge imperno. Iange leteria tu mana nga ure nemur nga ich nei. Pe te nanas tau mene lemeria ngana mur pe te heto hekeke eria mur nga poinga poreke ngana mur nenge te popoia. ²⁰ Pe ita ra kileng toto kou nga lut nga tapa. Nga kileng nenge ara Non Soke Iesus Kristus lape at ia. Pe ta kulala tote I iange I non nge ara hemasinga. ²¹ I, nena kerkerenga palaungana toto ke hulua lochloch ngana pe ure lochloch ngana lape te longo tau mene I. Pe I lape at pe hulia singira metmete ngana mur pe poia iri ke te lohot ke pomanga I sipona singina nenge ana hemalmalinga urana toto.

4

A Ngata Hel Pe A Iech

¹ Titik mur pe liliuk mur, amo lete tu toto nge iau. Pomalam, e teke ela ke ees mule imo. Pe letemo manmanna ngana nge Non Soke nem, a rahite ke kerkereng toto, iange iau e iech toto nga poinga nem!

² Pe e teke e hele ke kerkereng toto lange iong luotia pe Sintike, ke imo nai anau urume Non Soke na poinga mur pe a kila ke nek. A hunel ero ol. ³ Pe e teke e onteia iong ke o halaua iri pule. Iange iong, neingak toto laka iong. Hehei nai nei pe ne Kelemen pe lek ume pekngana mur hel pule, te halaulaua iau ke mo haliu hotote helenga urana toto ngana nenge Iesus. Pe iri eria mur tehas sue iri nga alalaha ke ulolo. Alalaha nenga maulinga ke koko.

⁴ Pomalam e hele ke e teke a iech ke kokoes nga lemo tunga luluch nge Non Soke. Pe etua tau mule pule: A iech toto! ⁵ Pe a poi ke nek lange pekngamo mur iange

Non Soke atat lo. ⁶ Letemo meena rara ero. A onteia NeHalang pe a hetalau alau lange I nga ure lochloch ngana pe a hele urana toto lange i. ⁷ Pomalam, NeHalang lape poia letemo ke ma ke nek toto. Pe pule, lape poia letemo tuanin ngana mur ke la mana nge Iesus Kristus. Pe poinga nenge NeHalang poia nem, mele pele purpur ero toto nge letena tuanin hote.

⁸ Iok titik mur pe liliuk mur, lape e hetoro hit mule imo ke pomai, e teke letemo tu mana laka nga ure urana ngana mur nenge ta heto hakaka Non Soke ia: Nga poinga lochloch ngana nenge manmanna pe nenge mallaha pe nenge pengpeng pe heo ngana pe nenge lemere taua pekngara mur pe poinga urana ngana nenge ta memeleia iri. ⁹ Ure lochloch ngana nenge e hetoro sue lange imo pe nenge a eteia nge e hele ia pe nenge a naue nge e poia, a nanas mene ke pomalam mana. Pomalam NeHalang nenge poia letera ke ma ke elle mana, lape tu luluch nge imo.

Paulus Iech Toto Nga Pilipai Mur Reria Tunginga

¹⁰ Pe iau, e iech toto nge Non Soke iange letemo metene mule iau ke a halaua iau. Atong mur, letemo metene iau mala lo pe lemo kue ero nge a poia halaunga nem. ¹¹ Pe nem ute pele ero. lange nga etue nemur nenge lek ure mur ero, e iech manmana pe letek tu ke nek mana. ¹² Etu nga etue nenge lek ure halang pe etu nga etue nenge lek ure halang ero. Pe letek matana ke nek lo nga kue nenge poia iau ke e iech manmana nga etue lochloch. ¹³ Iange Kristus i sipona hekerkereng ia iau nga ure lochloch ngana nenge te lohotot nem.

¹⁴ Pe imo apoi ke nek toto at nge iau nga nenge a halaua iau nga ure meena ngana nemur. ¹⁵ Iange nga etue nenge

e lohaka nge Mesatonia, imo sipomo a heneue iau nga poinga nenge ta tung helel pe ta long helel rera ure mur. Pe NeHalang nena hana mur hel te poia iau ke pomam ero. Nei imo lochloch a eteia. ¹⁶ Iok, ela ke etu nge Tesalonika pe emule mana a hekule ure hel pule ke halaua iau. ¹⁷ Pe iau letek tu sakilil nga ure nemur nenge a hekule atat nge iau nem ero. Iange e teke e esia lemo poinga urana toto ngana hel pule, nge a poia ke mahoho haka langa poinga nemur nenge a poia nem lo.

¹⁸ Ke lemo tunginga nemur nenge a hekule at nge iau nem, Iopotitus tunge iri at nge iau lo. Ke heueu nei e rere ute pele ero ol. Ure lochloch ngana nenge lemek taua pe ure hel pule te lohot ke mataria purpur lo. Pe e mene iri pe e iech toto ke pomange NeHalang nge mene tunginga mur nenge inangana ehech pe iech ele tote. ¹⁹ Pe ak Non Soke NeHalang lape tunge ure lochloch ngana nenge mutemo taua lange imo. Pe I lape tung lochloche ure urana ngana mur nge Iesus Kristus lange imo pule.

²⁰ Hemalmalinga palaungana lange Temere NeHalang nga etue lochloch sapele. Manmanna.

Helenga Het Ala Ngana Mur

²¹ A hele ia lek apalanga lange Iesus Kristus nena hana mur lochloch. Pe lek ume pekngana mur nenge tetu luluch nge iau, te hekule reria apalanga lange imo pule.

²² Pe NeHalang nena hana mur nenge te umume nga ne Kaesa na pele, te hekule reria apalanga lange imo pule.

²³ Pe Non Soke Iesus Kristus lape poi ke nek toto lala nge imo ke kokoes. Manmanna.

Tomunga Hel Heueu Ngana
Genesis and the New Testament in the Lote Language of Papua New
Guinea

Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Lote long Niugini
copyright © 2009, 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Lote

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons
Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format,
provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for
use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective
copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 27 Sep
2019

89f57add-4ab2-5e6d-af7e-7ec7955d8f95